

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΕΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΑΦΟΡΟΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο
οι ιδέες μας, η πρόληψη και ανάπτυξη

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την Κυπριακή Δημοκρατία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Το νέο Σύστημα Αξιολόγησης Αναπηρίας και Λειτουργικότητας	4
2.	Το Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας και τα βήματα της διαδικασίας αξιολόγησης	6
3.	Τα οφέλη από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης	11
4.	Γλωσσάρι	12
5.	Συνοπτικά	14

1. Το νέο Σύστημα Αξιολόγησης Αναπηρίας και Λειτουργικότητας

Τα προγράμματα και υπηρεσίες ένταξης και αποκατάστασης των πολιτών με αναπηρίες σε όλους τους τομείς της ζωής τους, πρέπει να βασίζονται σε μια πολυθεματική αξιολόγηση των αναγκών και των δυνατοτήτων τους. Αυτό απαιτεί και η Σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Άρθρο 26).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει εκδώσει ένα επιστημονικό εγχειρίδιο για την αξιολόγηση της αναπηρίας, των αναγκών και των δυνατοτήτων κάθε ανθρώπου και το συστήνει για χρήση σε όλα τα κράτη. Είναι η Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, της Αναπηρίας και της Υγείας και φέρνει μια νέα προσέγγιση στην αντιμετώπιση της αναπηρίας.

Το Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχεδίασε και εφαρμόζει ένα νέο Σύστημα για την Αξιολόγηση της Αναπηρίας και της Λειτουργικότητας, που βασίζεται στη Διεθνή αυτή Ταξινόμηση.

Στόχος του νέου Συστήματος είναι η επιστημονική αξιολόγηση και η αντικειμενική πιστοποίηση της κατάστασης της αναπηρίας ενός ατόμου και, προαιρετικά, της λειτουργικότητας του.

Με σεβασμό προς την αξιοπρέπεια του ατόμου που αντιμετωπίζει σωματική, οπτική, ακουστική, νοητική ή ψυχική αναπηρία, αξιολογούνται και περιγράφονται οι καταλληλότερες παρεμβάσεις υποστήριξης του και βελτίωσης του περιβάλλοντος του, που θα ενισχύσουν την κοινωνική ενσωμάτωση του.

2. Το Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας και τα βήματα στη διαδικασία αξιολόγησης

Το Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας στεγάζεται στο κτήριο του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, στη Λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 67, στα Λατσίδια.

Διαθέτει μια σύγχρονη και προσβάσιμη υποδομή και τον απαραίτητο εξοπλισμό για τη διενέργεια των αξιολογήσεων, από ειδικά εκπαιδευμένους συνεργάτες του Τμήματος, Ιατρούς και Επαγγελματίες Αποκατάστασης, δηλαδή Φυσιοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Λογοθεραπευτές και Ψυχολόγους.

Ο πολίτης ακολουθεί οκτώ βήματα για τη διαδικασία αξιολόγησης:

Βήμα 1: Παραπομπή για αξιολόγηση

Από την κρατική υπηρεσία στην οποία υποβάλλει ο πολίτης αίτηση για κοινωνική παροχή ή υπηρεσία, παραπέμπεται στο Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας για αξιολόγηση.

Δηλαδή ο πολίτης δεν υποβάλλει ξεχωριστή αίτηση για αξιολόγηση. Συμπληρώνει όμως Υπεύθυνη Δήλωση του για τα στοιχεία που υποβάλλει και δηλώνει κατά πόσο επιλέγει την αξιολόγηση της αναπηρίας του μόνο ή και την αξιολόγηση της λειτουργικότητας του.

Βήμα 2: Επικοινωνία από Κέντρο για προετοιμασία της αξιολόγησης

Λειτουργός του Κέντρου επικοινωνεί μαζί του για να τον ενημερώσει για τη διαδικασία αξιολόγησης και για όποια έγγραφα υπολείπονται (ιατρικές

εκθέσεις, εκθέσεις θεραπειών κ.α.) ώστε να ετοιμαστεί ο φάκελος αξιολόγησης όσο το δυνατόν καλύτερα. Προαιρετικά, συμπληρώνεται από το άτομο ή με τη βοήθεια του Λειτουργού, το Ερωτηματολόγιο Γενικών Πληροφοριών.

Το Κέντρο αποφασίζει ποιες ειδικότητες Ιατρών είναι οι καταλληλότερες για την Επιτροπή Αξιολόγησης Αναπηρίας στη συγκεκριμένη περίπτωση του ατόμου. Αν έχει επιλεγεί και η αξιολόγηση λειτουργικότητας, τότε το Κέντρο αποφασίζει και ποιες ειδικότητες Επαγγελματιών Αποκατάστασης είναι οι καταλληλότερες, για τη δεύτερη Επιτροπή Αξιολογητών.

Όταν όλα είναι έτοιμα, ο πολίτης ειδοποιείται να προσέλθει σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα, στο Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας.

Βήμα 3: Προσέλευση στο Κέντρο

Την ημέρα αξιολόγησης γίνεται υποδοχή του πολίτη στο Κέντρο και του εξηγείται ξανά η διαδικασία.

Βήμα 4: Αξιολόγηση Αναπηρίας

Προσέρχεται πρώτα στην Αίθουσα Αξιολόγησης Αναπηρίας, όπου οι Ιατροί τον εξετάζουν και αξιολογούν την κατάσταση του, στα πεδία των σωματικών λειτουργιών και σωματικών δομών που τον αφορούν. Η αξιολόγηση διαρκεί περίπου 20 – 30 λεπτά. Ακολούθως

συμπληρώνουν το Πρωτόκολλο Αξιολόγησης Αναπηρίας, το Πόρισμα Αξιολόγησης Αναπηρίας και τη Γνωμάτευση Απονομής Δικαιωμάτων.

Βήμα 5: Διερεύνηση Λειτουργικότητας

Αν ο πολίτης έχει επιλέξει και την αξιολόγηση λειτουργικότητας τότε στη συνέχεια οδηγείται στην Αίθουσα Διερεύνησης Λειτουργικότητας, όπου οι Επαγγελματίες Αποκατάστασης εξετάζουν και αξιολογούν τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει το άτομο για τη συμμετοχή του στις καθημερινές δραστηριότητες

και στο περιβάλλον του. Η διερεύνηση λειτουργικότητας διαρκεί περίπου 1 ώρα. Στη συνέχεια οι Αξιολογητές συμπληρώνουν έτσι, το Πρωτόκολλο Διερεύνησης Λειτουργικότητας και το Πόρισμα Διερεύνησης Λειτουργικότητας.

Βήμα 6: Γνωστοποίηση αποτελεσμάτων αξιολόγησης

Ο πολίτης ενημερώνεται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και αποχωρεί από το Κέντρο.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του γνωστοποιούνται από την Υπηρεσία στην οποία υπέβαλε την αίτηση του για κοινωνικές παροχές ή υπηρεσίες.

Βήμα 7: Δικαίωμα ένστασης και επαναξιολόγησης

Αν διαφωνεί με τα αποτελέσματα τότε έχει το δικαίωμα να υποβάλει ένσταση και να επαναξιολογηθεί στο Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας από άλλη Επιτροπή Αξιολόγησης.

Βήμα 8: Παραλαβή Κάρτας Αναπηρίας

Με την ολοκλήρωση των αποτελεσμάτων ο πολίτης παραλαμβάνει την Κάρτα Αναπηρίας του. Η Κάρτα έχει μόνιμη ισχύ ή προσδιορίζει την περίοδο ισχύος της, μετά τη λήξη της οποίας το άτομο θα κληθεί για επαναξιολόγηση.

Το πόρισμα της αξιολόγησης και η Κάρτα Αναπηρίας μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον πολίτη ως επίσημη κρατική πιστοποίηση της αναπηρίας του.

3. Τα οφέλη από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αναπηρίας και λειτουργικότητας

- ✓ Μέσα από τη διαδικασία της αξιολόγησης ο πολίτης επικοινωνεί με επαγγελματίες διάφορων ειδικοτήτων που αφορούν την αναπηρία του και έχει την ευκαιρία να εξηγήσει τους περιορισμούς και τα εμπόδια που συναντά.
- ✓ Σε ένα σύγχρονο και προσβάσιμο περιβάλλον αξιολογείται με επιστημονικό και αντικειμενικό τρόπο και με σεβασμό προς την αξιοπρέπεια του.
- ✓ Κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης λαμβάνει γνώση για βοηθήματα και υπηρεσίες που υπάρχουν και που μπορούν να διευκολύνουν τη ζωή του και να μειώσουν τους περιορισμούς που αντιμετωπίζει στην καθημερινότητα του.
- ✓ Με μια αξιολόγηση λαμβάνει πόρισμα για πολλές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες που μπορεί να δικαιούται.
- ✓ Η Κάρτα Αναπηρίας που λαμβάνει στο τέλος της διαδικασίας αποτελεί επίσημη κρατική πιστοποίηση της αναπηρίας του.
- ✓ Το Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας, αποτελεί ένα νέο σημείο αναφοράς, για την υποστήριξη του και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του.

6. ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Διεθνής Ταξινόμηση της Λειτουργικότητας, Αναπηρίας και Υγείας: εγχειρίδιο με μια διεθνή γλώσσα που περιγράφει και κωδικοποιεί όλους τους παράγοντες που συνθέτουν την αναπηρία, ιατρικούς και κοινωνικούς.

Κέντρο Αξιολόγησης Αναπηρίας: τομέας του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες, του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Αξιολόγηση αναπηρίας: αξιολόγηση των βλαβών στις σωματικές λειτουργίες και των βλαβών στις σωματικές δομές του ατόμου.

Διερεύνηση λειτουργικότητας: αξιολόγηση των περιορισμών και των δυνατοτήτων του ατόμου, για δραστηριότητα και συμμετοχή στο περιβάλλον του.

Υπεύθυνη Δήλωση Αξιολογούμενου: δήλωση που συμπληρώνεται από τον πολίτη σε έντυπο του Τμήματος για τα στοιχεία που υποβάλλει στο Κέντρο και για την επιλογή του σε αξιολόγηση αναπηρίας μόνο ή σε αξιολόγηση αναπηρίας και διερεύνηση λειτουργικότητας.

Ερωτηματολόγιο Γενικών Πληροφοριών: ερωτηματολόγιο που συμπληρώνεται από τον πολίτη ή τον Λειτουργό Αξιολόγησης με συνέντευξη του πολίτη και συγκεντρώνει πληροφορίες για το προφίλ και τα δεδομένα του αξιολογούμενου, ως μέρος της προετοιμασίας της αξιολόγησης.

Πρωτόκολλο Αξιολόγησης Αναπηρίας: έγγραφο στο οποίο οι Αξιολογητές Ιατροί καταγράφουν και προσδιορίζουν αναλυτικά την έκταση των βλαβών στις διάφορες σωματικές λειτουργίες και σωματικές δομές του ατόμου.

Πόρισμα Αξιολόγησης Αναπηρίας: έγγραφο με το οποίο οι Αξιολογητές Ιατροί πιστοποιούν την ύπαρξη της αναπηρίας, τον τύπο της (κινητική, άλλη σωματική, οπτική, ακουστική, νοητική, ψυχική) και την έκταση της (ήπια, μέτρια, σοβαρή, ολική).

Γνωμάτευση Απονομής Δικαιωμάτων: έγγραφο με το οποίο οι Αξιολογητές Ιατροί γνωματεύουν για ποιες κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες το άτομο ικανοποιεί τον ορισμό του δικαιούχου, που προβλέπει κάθε νομοθεσία ή σχέδιο.

Πρωτόκολλο Διερεύνησης Λειτουργικότητας: έγγραφο στο οποίο οι Αξιολογητές Επαγγελματίες Αποκατάστασης καταγράφουν και προσδιορίζουν αναλυτικά την έκταση των περιορισμών και των δυνατοτήτων του ατόμου για δραστηριότητα και συμμετοχή στο περιβάλλον του.

Πόρισμα Διερεύνησης Λειτουργικότητας: έγγραφο με το οποίο οι Αξιολογητές Επαγγελματίες Αποκατάστασης πιστοποιούν τις ανάγκες και τις δυνατότητες του ατόμου σε βοηθήματα και υπηρεσίες.

Κάρτα Αναπηρίας: επίσημο κρατικό έγγραφο που πιστοποιεί την αναπηρία του ατόμου.

7. ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

Αναπηρία δεν είναι μόνο η βλάβη σε κάποια λειτουργία ή σε κάποιο μέρος του σώματος. Τα εμπόδια που υπάρχουν στο περιβάλλον και η δυσκολία που αντιμετωπίζει το άτομο με αναπηρία να κάνει ότι οι άλλοι άνθρωποι είναι το ίδιο σημαντική στο νέο Σύστημα Αξιολόγησης της Αναπηρίας και Λειτουργικότητας.

Γι' αυτό το νέο Σύστημα εξετάζει και το πόσο μπορεί ή όχι το άτομο:

- να συμμετέχει σε κάθε καθημερινή δραστηριότητα
- να αισθάνεται καλά
- να φροντίζει τον εαυτό του

Έτσι ώστε:

- ✓ να αξιολογηθεί με δίκαιο και αντικειμενικό τρόπο
- ✓ να μην ταλαιπωρηθεί και να τύχει σεβασμού
- ✓ να λάβει όποιες κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες δικαιούται
- ✓ να ενημερωθεί και να αλλάξει το περιβάλλον του ώστε να διευκολυνθεί και να βελτιωθεί η ζωή του.

Ταχυδρομική Διεύθυνση:
Τμήμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες,
1430 Λευκωσία Τ.Θ. 12833 Τ.Τ. 2253 Λατσία

Τηλέφωνο: +357 22815015
Τηλεομοιότητα: +357 22482310
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: info@dsid.mlsi.gov.cy

Ιστοσελίδα: www.mlsi.gov.cy/mlsi/dsid

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
στη Ευρωπαϊκή Ένωση και Κύπρω
αι ελπίδες μας, ηράδιη και ανάπτυξη

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από την Κυπριακή Δημοκρατία